

**Obudowa Multimediałna
Doradztwa Zawodowego**

Z A W Ó D

Marynarz

Informacja zawodoznawcza dla uczniów edukacji wczesnoszkolnej

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Spis treści

I. Zawód marynarz	3
II. Co potrafi marynarz?	5
III. Czy wiesz, czym zajmuje się marynarz?	6
IV. Czy wiesz jak wygląda miejsce pracy marynarza?	9
V. Czy wiesz, jakich narzędzi używa marynarz podczas swojej pracy?	12
VI. Co zrobić, by zostać marynarzem?	14
VII. Zakończenie	15
VIII. Rozwiązania do zadań	16

I. Zawód marynarz

MARYNARZ

Marynarz to członek załogi jednostki pływającej bez względu na pełnioną funkcję oraz stopień. Pojęcie to dotyczy zarówno marynarki handlowej, marynarki wojennej jak i żeglugi śródlądowej. Marynarz jest specjalistą w zakresie prowadzenia statku właściwym torem wodnym. Określa kurs i odpowiednią prędkość. W tym celu musi dobrze orientować się w panujących warunkach (na przykład pogodowych lub związanych z ukształtowaniem dna) oraz w obowiązujących przepisach. Marynarz potrafi również bezpiecznie przemieszczać statek po porcie i doprowadzić go do odpowiedniego nabrzeża (często porty są naprawdę ogromne). Jego celem jest zapewnienie bezpieczeństwa żeglugi i przeładunku towarów. Marynarz kieruje także pracą uczestniczących w manewrach jednostek holowniczych (czyli statków portowych pomagających we wprowadzaniu i wyprowadzaniu innych statków) oraz cumowników (czyli pracowników portu, którzy pomagają w cumowaniu statku).

Marynarz uzgadnia z zarządem portu czas i miejsce cumowania lub odcumowania statku. Ustala także, ile holowników będzie potrzebnych, żeby zapewnić odpowiednie bezpieczeństwo. Kiedy trwa załadunek, marynarz sprawdza zanurzenie statku.

Marynarz to osoba niezbędna do prawidłowego funkcjonowania każdego statku.

Czy wiesz, że...

W Polsce, niedaleko Iławy, w miejscowości Kamionka nad jeziorem Silim znajduje się słynny na cały świat ośrodek szkoleniowy? Odtworzono tam w miniaturowej wersji najtrudniejsze do manewrowania porty świata i kanały. Znajdują się tam także statki (również w miniaturowej wersji), które służą do ćwiczenia skomplikowanych manewrów. Do Kamionki przyjeżdżają załogi z całego świata, żeby uczyć się tej trudnej sztuki manewrowania na wodzie i trenować w bezpiecznych warunkach. Manewry te można obserwować z bezpiecznej odległości. Na świecie są tylko trzy takie ośrodki i jeden z nich znajduje się właśnie u nas – w Polsce.

Źródło: <https://www.gmina-ilawa.pl/osrodek-szkolenia-kapitanow-zeglugi-wielkiej-w-kamionce/>

Marynarz czasami musi bardzo szybko podejmować decyzje. Morze jest nieprzewidywalne i trzeba na bieżąco dostosowywać kurs statku do panujących na morzu warunków. Czasami pojawia się sztorm lub mgła i trzeba błyskawicznie reagować.

Czy wiesz jakie zagrożenia czyhają na morzu? Mogą być to:

- mielizny,
- podwodne skały,
- znajdujące się pod wodą zatopione przeszkody, na przykład wraki innych statków,
- inne jednostki pływające, z którymi można się zderzyć,
- załamania pogody,
- prądy morskie,
- awarie.

Marynarz jest na nie przygotowany i potrafi dostosować kurs, aby bezpiecznie dopłynąć do portu.

II. Co potrafi marynarz?

W tej pracy można nauczyć się:

- jak ustalać aktualne położenie statku,
- jak wytyczać kurs statku i pilnować, czy jest on utrzymywany,
- jak lokalizować inne statki przepływające w pobliżu,
- jak obsługiwać urządzenia pokładowe,
- jak odbierać i nadawać wiadomości za pomocą flag Międzynarodowego Kodu Sygnałowego,
- jak nadawać i odbierać sygnały świetlne alfabetem Morse'a,
- jak przygotować dokumenty przewozowe oraz wypełnić (po polsku i po angielsku), dokumentację dotyczącą przeładunku i transportu towarów,
- jak określać ilość ładunku na podstawie zanurzenia statku,
- jak obsługiwać sprzęt przeładunkowy,
- udzielać pierwszej pomocy, prowadzić akcje ratunkowe.

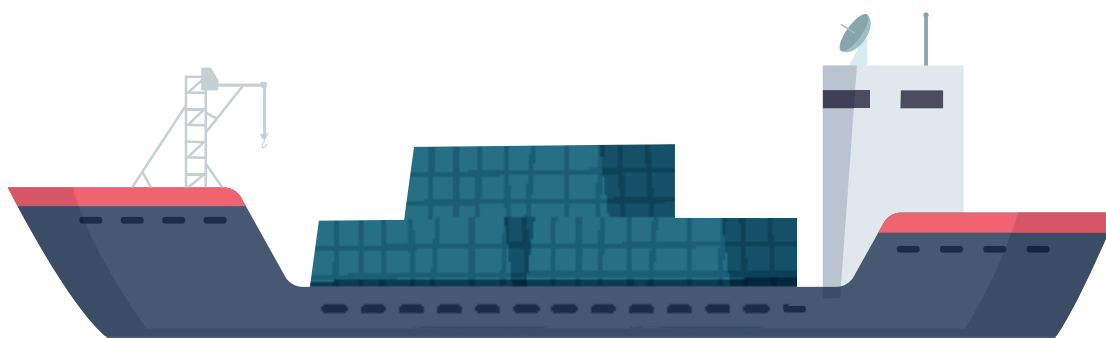

Marynarz posiada też wiedzę z zakresu:

- ukształtowania dna morskiego,
- rodzajów ładunków i ich opakowań,
- towarów należących do kategorii niebezpiecznych i tego jak się z nimi obchodzić,
- reagowania na zagrożenia (np. pożar, wyciek szkodliwych substancji).

Czy wiesz, że...

W dobie nawigacji satelitarnej umiejętność wyznaczania kierunków świata straciła nieco na znaczeniu, lecz w dalszym ciągu są sytuacje, w których może uratować nam ona życie. Marynarze wiedzą doskonale w jaki sposób, obserwując słońce i gwiazdy wyznaczyć północ i południe.

III. Czy wiesz, czym zajmuje się marynarz?

Marynarz między innymi:

USTALA POŁOŻENIE STATKU

UCZESTNICZY W AKCJACH
RATUNKOWYCH

WYTYCZA KURS STATKU

CZUWA NAD ZAŁADUNKIEM
W PORCIE

NAWIGACJA - jest to ustalanie bieżącego położenia oraz najlepszej (czyli najkrótszej, bezpiecznej i najbardziej wygodnej) drogi do celu. Jest to ważne pojęcie i często pojawia się w pracy marynarza, który jest doradcą nawigacyjnym dla kapitana.

Zadanie 1.

Zagadka: Jaki rodzaj statku pracującego w porcie znajduje się na zdjęciu?

- a) holownik
- b) masowiec
- c) gazownik

Ciekawostka

Czy wiesz, że alfabet Morse'a składa się ze znaków, które można prezentować za pomocą dźwięków, błysków, światła, impulsów elektrycznych lub znaków graficznych (czyli kropek i kresek)? Kiedy błyskamy lub nadajemy sygnały dźwiękowe, trzeba pamiętać, by kreska trwała co najmniej tyle czasu, co trzy kropki. Przykładowa litera w alfabecie Morse'a to A, którą zapisujemy jedną kropką i jedną kreską (• —).

Zadanie 2.

Rozszyfruj informację zapisaną alfabetem Morse'a - co jest istotnym elementem pracy marynarza?

Litera	Kod	Litera	Kod
A	• —	N	— •
B	— •••	O	— — — —
C	— • — •	P	• — — •
D	— ••	Q	— — • —
E	•	R	• — •
F	•• — •	S	•••
G	— — •	T	—
H	••••	U	•• —
I	••	V	••• —
J	• — — —	W	• — —
K	— • —	X	— •• —
L	• — ••	Y	— • — —
M	— —	Z	— — ••

• — • — • — •• — — • — • — — • — — • —

Tutaj napisz przetłumaczony tekst z języka kodu:

.....

Opowieść marynarza Filipa

Kiedy byłem małym chłopcem, marzyłem o dalekich podróżach, przygodach, nieznanym lądach. Gdy tylko miałem okazję, odwiedzałem porty, przyglądałem się marynarzom pracującym na statkach. Fascynowały mnie dźwigi portowe i atmosfera dalekich wypraw. Wszystko działało tam jak w zegarku. Niektóre statki były tak ogromne, że nie mogłem w to uwierzyć. Zafascynowany tym światem oglądałem filmy o dalekich morskich podróżach i wielkich odkryciach geograficznych. Wiedziałem, że kiedyś nadejdzie dzień, w którym i ja wyruszę w morze. Moje marzenie się spełniło. Zostałem marynarzem. Podróżuję, odwiedzam inne kontynenty, dbam o bezpieczeństwo na statku. Bardzo lubię moją pracę, jednak kilka spraw było dla mnie zaskakujących. Nie podejrzewałem na przykład, jak wiele czasu spędza się oczekując na różne rzeczy – na załadunek, na rozładunek, na wejście do portu, na wyjście z portu, na zobaczenie lądu na horyzoncie. A także na powrót do domu – niektóre rejsy trwają długo i naprawdę można poczuć tęsknotę. Ale nie zamieniłbym tej pracy na żadną inną. Kiedy wracam na ląd, znowu czekam – na kolejny rejs.

Czy wiesz, że...

Marynarz musi mieć dobry wzrok i prawidłowo rozróżniać kolory? Jest to potrzebne, by umieć odczytać sygnały nadawane za pomocą kolorowych flag Międzynarodowego Kodu Sygnałowego.

IV. Czy wiesz jak wygląda miejsce pracy marynarza?

Są różne rodzaje statków żeglugi wielkiej (czyli międzynarodowej).

Najczęściej spotyka się:

Kontenerowce – statki przeznaczone do przewozu towarów w kontenerach (wielkich metalowych skrzyniach). Statki te bywają olbrzymie. Największe osiągają długość ponad 400 metrów (to prawie pół kilometra!).

Ro-ro – statki przystosowane do przewożenia pojazdów (samochodów i wagonów kolejowych).

Gazowce – statki do przewozu gazu.

Tankowce – statki „cysterny” przeznaczone do przewozu towarów płynnych (np. paliwa).

Drobnicowce – statki przewożące towary liczone w sztukach, transportowane np. w workach i skrzyniach.

Masowce – statki przewożące towary sypkie (np. cement, węgiel, zboże). Są one wsypywane do ładowni luzem, bez opakowania.

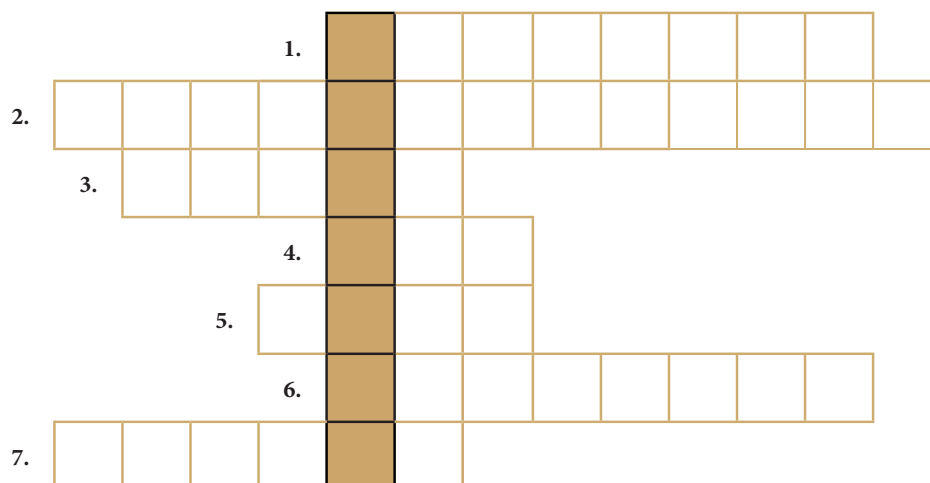

Statki pasażerskie – bywają ogromne. Zdarza się, że mają po 400 metrów długości i są bardzo wysokie (mają nawet 8 pięter, między którymi jeździ się windami).

Zadanie 3.

Rozwiąż krzyżówkę związaną z pracą marynarza. Odczytaj hasło w kolumnie oznaczonej kolorem.

1. Urządzenie wskazujące kierunek.
2. Statek przewożący towary w wielkich metalowych skrzyniach.
3. Używana w Międzynarodowym Kodzie Sygnałowym.
4. Marynarz często tęskni za nim podczas długiej morskiej podróży.
5. Tył statku.
6. Statek przeznaczony do przewozu skroplonego gazu.
7. Przyrząd nawigacyjny służący do wyznaczania stron świata.

V. Czy wiesz, jakich narzędzi używa marynarz podczas swojej pracy?

Narzędzia używane przez marynarza oraz obsługiwane przez niego urządzenia:

- mapy w języku polskim i angielskim (zarówno papierowe, jak i elektroniczne),
- urządzenia nawigacji satelitarnej,
- żyroskopy (wskazujące kierunek),
- kompasy magnetyczne oraz żyroskopowe,
- radar,
- urządzenia do automatycznego wykonywania nakresów radarowych – specjalny komputer, na podstawie kilku pozycji obiektu zauważonego przez radar określa trasę, po jakiej się ten obiekt porusza. Dzięki temu można zauważyć statki, które są zbyt blisko i odpowiednio wcześniej skorygować kurs, żeby zapobiegać kolizji,
- flagi Międzynarodowego Kodu Sygnałowego.

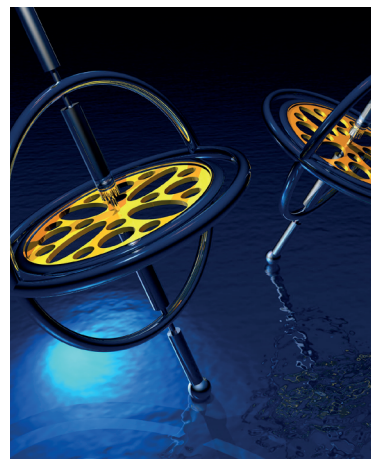
MAPY

URZĄDZENIE DO NAWIGACJI SATELITARNEJ

ŻYROSKOP

KOMPAS

URZĄDZENIE DO AUTOMATYCZNEGO WYKONYWANIA NAKRESÓW RADAROWYCH

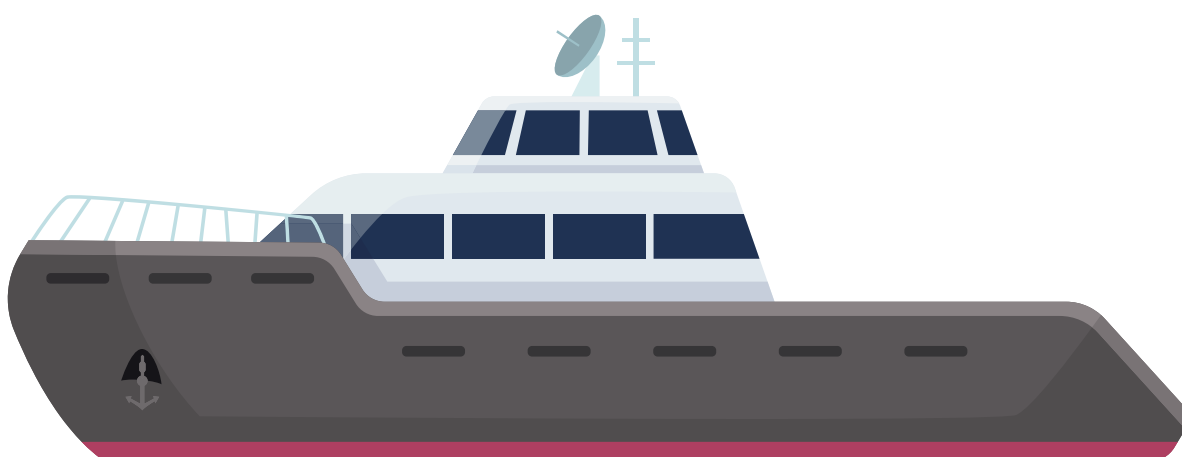
FLAGI MIĘDZYNARODOWEGO KODU SYGNAŁOWEGO

Zadanie 4.

W ramce poniżej znajduje się 6 ukrytych wyrazów. Każdy z nich jest nazwą narzędzia lub przyrządu używanego przez marynarzy. Podpowiedź: wszystkie słowa znajdziesz także w rozdziale na poprzedniej stronie.

R	G	U	S	R	C	W	D	Y	K	L	A	B
W	A	Ż	Y	R	O	S	K	O	P	Y	I	E
D	W	Y	R	S	F	U	Y	I	K	L	M	O
R	K	O	M	P	U	T	E	R	A	L	A	F
S	D	H	E	P	L	F	G	E	Y	L	P	T
P	E	Y	W	Y	A	C	B	M	J	W	A	I
O	S	N	E	K	O	M	P	A	S	R	F	W
S	G	E	A	Z	B	T	R	F	U	P	A	M
G	F	B	S	R	E	I	J	B	W	R	S	U
H	L	E	U	E	W	C	J	W	I	C	B	N
K	A	Y	C	N	E	Y	U	Y	R	T	I	P
P	G	S	E	W	Y	C	R	A	D	A	R	S
L	I	F	C	B	N	M	R	U	I	O	P	E
F	L	R	E	W	D	B	W	J	I	U	W	E

VI. Co zrobić, by zostać marynarzem?

Chcąc zostać marynarzem należy wybrać odpowiednią szkołę.
Po ukończeniu szkoły podstawowej możesz:

- Uczyć się w technikum.

SZKOŁA PODSTAWOWA
8 LAT

SZKOŁA DLA
MARYNARZY

Naukę można kontynuować na studiach wyższych. Aby się na nie dostać należy ukończyć technikum lub liceum. W Polsce są dwie uczelnie przygotowujące do pracy w żegludze wielkiej: Akademia Morska w Szczecinie oraz Uniwersytet Morski w Gdyni. Obie uczelnie kształcą na kierunku Nawigacja. Po jego ukończeniu oraz po odbyciu praktyk na morzu uzyskuje się tytuły oficerskie.

Ciekawostka

Czy wiesz, że na statkach pracuje coraz więcej kobiet? Dawniej tylko mężczyźni wykonywali zawód marynarza. Teraz coraz więcej pań zgłasza się do pracy na morzu.”

VII. Zakończenie

Praca marynarza jest bardzo ciekawa, szczególnie dla osób lubiących podróże i kontakt z ludźmi. Ekscytująca w tym zawodzie jest różnorodność. Żegluga dostarcza każdego dnia nowych emocji i nowych wrażeń. Załogi statków najczęściej są międzynarodowe, więc na co dzień wykorzystuje się znajomość języków obcych i poznaje odmienne kultury.

VIII. Rozwiązania do zadań

Zadanie 1.

Na zdjęciu znajduje się **holownik** – statek pomagający innym statkom podczas manewrów w porcie.

Zadanie 2.

NAWIGACJA.

Zadanie 3.

				1.	Ż	Y	R	O	S	K	O	P	
2.	K	O	N	T	E	N	E	R	O	W	I	E	C
				3.	F	L	A	G	A				
				4.	L	Ą	D						
				5.	R	U	F	A					
				6.	G	A	Z	O	W	I	E	C	
7.	K	O	M	P	A	S							

Zadanie 4.

R	G	U	S	R	C	W	D	Y	K	L	A	B
W	A	Ż	Y	R	O	S	K	O	P	Y	I	E
D	W	Y	R	S	F	U	Y	I	K	L	M	O
R	K	O	M	P	U	T	E	R	A	L	A	F
S	D	H	E	P	L	F	G	E	Y	L	P	T
P	E	Y	W	Y	A	C	B	M	J	W	A	I
O	S	N	E	K	O	M	P	A	S	R	F	W
S	G	E	A	Z	B	T	R	F	U	P	A	M
G	F	B	S	R	E	I	J	B	W	R	S	U
H	L	E	U	E	W	C	J	W	I	C	B	N
K	A	Y	C	N	E	Y	U	Y	R	T	I	P
P	G	S	E	W	Y	C	R	A	D	A	R	S
L	I	F	C	B	N	M	R	U	I	O	P	E
F	L	R	E	W	D	B	W	J	I	U	W	E

Informacja zawodoznawcza dla uczniów edukacji wczesnoszkolnej